

Dendrologický posudok – inventarizácia drevín a vzťahové väzby na záujmy ochrany prírody v areáli a okolí plánovaného

„Zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu Drienov“

(zdroj: Zámer vypracovaný podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Obsah:

Úvod

Dendrologické posúdenie a posúdenie sekundárneho ekosystému

- 1. skupina – dreviny, pôvodne v sadových úpravách areálu
- 2. skupina – skupina cielene vysadených ovocných drevín
- 3. skupina – náletové dreviny
- 4. skupina – bylinná sekundárna vegetácia
- 5. skupina - invázne druhy

Potrebné výrubu – vzťah k zákonu č. 543/2002 Z. z.

Perspektíva potrebného výrubu drevín vo vzťahu k plánovanému umiestneniu objektov zariadenia

Vzťah aktuálneho ekosystému v riešenom areáli k chráneným druhom

- Chránené druhy rastlín
- Chránené druhy živočíchov

Vzťah aktuálneho sekundárneho ekosystému v riešenom areáli k prvkom ÚSES

Vzťah realizácie plánovaného zariadenia k NRBk Torysa

- Charakteristika dotknutého úseku NRBk Torysa
- Možnosti realizovania plánovaných technických prvkov zámeru v dotknutom úseku NRBk Torysa

Záver

Úvod

Umiestnenie navrhovanej činnosti sa plánuje v areáli bývalej Kafilérie Drienov, a. s. (v okrese Prešov). Areál sa nachádza v katastrálnom území obce Drienov, mimo zastavaného územia obce.

V areáli navrhovanom na umiestnenie navrhovanej činnosti sa nachádzajú schátrané murované budovy bývalej kafilérie (cca 9 objektov), zdevastované spevnené plochy, nefunkčné inžinierske siete a plochy predovšetkým s náletovými drevinami a bylinami, vrátane nepôvodných - inváznych druhov rastlín.

Celková plocha areálu Zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu Drienov je 57 083 m², z toho plánovaná zastavaná plocha bude dosahovať 5 300 m².

Realizácia navrhovanej činnosti si nevyžiada záber poľnohospodárskej pôdy, ani lesných pozemkov.

Podľa vypracovaného zámeru budovy pôvodnej kafilérie budú odstránené, nefunkčné prípojky inžinierskych sietí budú zrekonštruované, spevnené plochy a náletové dreviny budú odstránené. Odstránené dreviny majú byť nahradené v plánovaných sadových úpravách.

Na súčasný stav plošného rozšírenia drevín v areáli bývalej kafilérie sú naviazané ďalšie prvky prírody, tzn. fauna, biotopy druhov fauny, ponímané v súčasnej kvalite biodiverzity areálu a bezprostredného okolia.

Je potrebné však jednoznačne konštatovať, že gro špecifického ekosystému areálu, ktorý sa tu predovšetkým po ukončení prevádzky bývalej kafilérie vyvinul, je jednoznačne sekundárneho pôvodu a nezodpovedá prírodnej a prirodzenej povahe, aj keď vývin špecifického ekosystému k takejto povahe postupne smeruje.

Dendrologické posúdenie a posúdenie sekundárneho ekosystému

V areáli bývalej kafilérie (v teréne je areál identifikovateľný aj oplotením) je možné vyčleniť z hľadiska pôvodu tieto skupiny rastlinstva, najmä drevín:

1. Skupina drevín, ktorá v areáli bola vysadená cielene v rámci estetizácie areálu kafilérie v rámci sadových úprav, prípadne drevín, ktoré tu pravdepodobne rástli pred vybudovaním kafilérie a boli využité v sadovej úprave (napr. zostatok lipovej aleje po ľavej strane vstupu do areálu).
2. Skupina drevín, ktorá v areáli bola vysadená s cieľom obohatiť areál o produkčné dreviny (ovocné dreviny).
3. Dreviny, ktoré prenikli a prenikajú do areálu predovšetkým od doby ukončenia prevádzky kafilérie do doby súčasnej; v podstate tieto dreviny môžeme považovať za prirodzený nálet (náletové dreviny).
4. Bylinná sekundárna vegetácia, vyplňujúca medzery v drevinnej vegetácii, resp. rastúca pod drevinami ako prirodzený podrastový fenomén a tiež ako ruderalná bylinná vegetácia, obsadzujúca niku predovšetkým v technickej zóne areálu.
5. Pre Slovensko nepôvodné druhy rastlín s vysoko invazívnymi vlastnosťami (invázne druhy).

1. skupina – dreviny, pôvodne v sadových úpravách areálu

Táto skupina je identifikovateľná predovšetkým v priestore po ľavej strane od hlavného vstupu do areálu, tzn. južne, resp. juhozápadne od vstupu. Priestor, v ktorom skupina rastie nie je v súčasnosti vymedzený len pre ňu; je enormne doplnený náletovou drevinovou vegetáciou a bylinnou, predovšetkým ruderalnou vegetáciou. Niekoľko jedincov bolo vysadených aj v západnej časti areálu s budovami.

Dreviny sú identifikovateľné pomerne ľahko vzhľadom na ich habitat, vzrast a príslušnosť k skupine, používanej k sadovým, resp. parkovým úpravám.

Zdravotný stav jednotlivých drevín tejto skupiny je ovplyvnený hustotou porastu náletových drevín, z toho hľadiska je potrebné pri každej drevine, aplikovanej v pôvodnej parkovej výsadbe pristupovať individuálne, predovšetkým z aspektu nutnosti výrubu alebo ponechania.

V čase dendrologického posudzovania (25. jún 2020) boli identifikované jednokmenné dreviny s obvodom kmeňa nad 40 cm, resp. dreviny výmladkového charakteru s viacerými postrannými vetvami (krovitého vzhľadu), z ktorých aspoň jedna mala v prsnej výške obvod nad 40 cm. Nižšie v prehľade drevín sú uvádzané aj jedince, ktoré nespĺňajú podmienku kategórie s obvodom nad 40 cm, ale sú vyslovene drevinami parkovými, s perspektívou ponechania, prípadne premiestnenia.

Celkom bolo identifikovaných 20 jedincov drevín, ktoré v minulosti v súvislosti s prevádzkou kafilérie tvorili sadovú úpravu areálu.

Prehľad drevín:

1. Lipa malolistá (*Tilia cordata*), výmladkový habitus, obvod kmeňa 160 cm, umiestnená hneď po ľavej strane vstupu do areálu.
2. Lipa malolistá (*Tilia cordata*), obvod kmeňa 182 cm, po ľavej strane vstupu do areálu.
3. Lipa malolistá (*Tilia cordata*), obvod kmeňa 195 cm, po ľavej strane vstupu do areálu.
4. Tis (*Taxus sp.*) – kultivar, mohutný, výmladková forma.
5. Tuja západná (*Thuja occidentalis*), pozostáva z dvoch kmeňov s obvodmi 146 cm a 80 cm.
6. Smrek pichľavý (*Picea omorica*), obvod kmeňa 106 cm.
7. Borievka rozprestrená (*Juniperus, morph. prostrata*), nízky poliehavý ihličnan, vedľa vyššie uvedeného smreka pichľavého.
8. Tuja západná (*Thuja occidentalis morph. aurea*) – tzv. zlatolistá forma, obvod hlavného kmeňa 175 cm, výmladkový typ.
9. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 53 cm.
10. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 84 cm.
11. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 99 cm.
12. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 110 cm.
13. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 86 cm.

14. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 65 cm.
15. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 65 cm.
16. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 65 cm.
17. Smrek obyčajný (*Picea excelsa*), obvod kmeňa 65 cm.

Poznámka: Účelové líniové zoskupenie 9 exemplárov smreka obyčajného v južnej časti areálu, línia dobre identifikovateľná.

18. Javor mliečny (*Acer platanoides*), obvod kmeňa 130 cm, v západnej časti areálu.
19. Topoľ kanadský (*Populus canadensis*), obvod kmeňa 70 cm, v západnej časti areálu.
20. Javor mliečny (*Acer platanoides*), obvod kmeňa 210 cm, v západnej časti areálu.

2. skupina – skupina cielene vysadených ovocných drevín

Táto skupina je identifikovateľná predovšetkým v priestore po ľavej strane od hlavného vstupu do areálu, tzn. južne, resp. juhozápadne od vstupu. Priestor, v ktorom skupina rastie nie je v súčasnosti vymedzený len pre ňu; je enormne doplnený náletovou drevinovou vegetáciou a bylinnou, predovšetkým ruderalnou vegetáciou a strieda sa s drevinami, pôvodne určenými na parkovú úpravu.. Niekoľko jedincov bolo vysadených aj v západnej a severozápadnej časti areálu s budovami.

Celkom bolo identifikovaných 12 jedincov drevín, ktoré v minulosti v súvislosti s prevádzkou kafilérie dotvárali sadovú úpravu areálu.

Prehľad drevín:

1. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 86 cm.
2. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 63 cm.
3. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 74 cm.
4. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 70 cm.
5. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 96 cm.
6. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 65 cm.
7. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 92 cm.
8. Jabloň (*Malus sp.*), kultivar, obvod kmeňa 100 cm.
9. Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), kultivar, obvod kmeňa 251 cm.
10. Slivka guľatoplodá (*Prunus domestica*, ssp. *insititia*), tiež zvaná „mirabelka“, „dvojak“ s obvodom kmeňov 49 a 48 cm. Nie je jasné, či bola cielene vysadená alebo je náletová (zo semena plodu, prineseného napr. vtákom).
11. Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), kultivar, obvod kmeňa 98 cm, v severozápadnej časti areálu, pri budove (je výsledkom náletového procesu).
12. Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), kultivar, obvod kmeňa 96 cm, dtto.

3. skupina – náletové dreviny, ktoré prenikli a prenikajú do areálu predovšetkým od doby ukončenia prevádzky kafilérie do doby súčasnej

Jedná sa o dreviny rôzneho druhu, veku a habitu, ktorých generatívne orgány (semená) sa v závislosti od druhu do areálu dostali rôznymi cestami – v zobákoch semenožravých a plodožravých vtákov, zemnými cicavcami, vzdušnými výsadbami a pod. Z dôvodu, že nastal dlhodobjší hiát v priemyslovom využívaní areálu, väčšina náletových drevín sa rozmnožovala a rozmnožuje už priamo v areáli, tzn. vo svojom bezprostrednom okolí.

Náletové dreviny, rastúce v riešenom areáli sú kroviny, alebo majú z rôznych príčin krovinný charakter, vrátane drevín, ktoré by v normálnych podmienkach rástli ako stromy. Na mnohých drevinách je možné pozorovať snahu z minulosti (v rámci údržby areálu) zrezávať drevo na „úrovňovú stínku“ (v lesníckej terminológii), čím sa dosiahlo, že takto zrezané dreviny dosiahli výmladkový charakter; na jednej rastline sa vytvorila sústava vetví, rastúcich zo základu. V súčasnosti sú tieto výmladkové dreviny pomerne mohutné, ich vetvy však nedosahujú (až na výnimky) obvod kmeňa 40 cm.

Krovinové porasty sú rozmiestnené predovšetkým v južnej, juhozápadnej a západnej časti areálu, miestami aj medzi budovami a pri budovách, v prielukách medzi rozpadávajúcimi sa spevnenými plochami.

Je nutné poznamenať, že na západnej hranici areálu v podstate v kontakte s nivou Torisy a so sprievodnou vegetáciou toku a na južnej hranici v kontakte s vegetáciou za oplotením areálu pozorovať určitú interakciu s prírodným prostredím za oplotením (tok Torisy, jej niva a sprievodná, predovšetkým drevinová vegetácia tvoria v rámci územného systému ekologickej stability nadregionálny prvok ÚSES – nadregionálny biokoridor Torysa; tok Mladolesného potoka s pobrežnou vegetáciou).

Celkom bolo identifikovaných 22 druhov náletových drevín, tvoriacich krovinové porasty v areáli a z nich 12 jedincov stromového habitu s obvodom kmeňa, resp. obvodom najsilnejšej vetvy vo výmladkovom type – nad 40 cm.

Súvislé krovinové porasty z celkovej plochy areálu zaberajú približne 0,5 % plochy v južnom ohraničení areálu, pred južným oplotením..

Prehľad výskytu drevín krovinového habitu:

- Trnka obyčajná (*Prunus spinosa*).
- Baza čierna (*Sambucus nigra*) – jeden z dominantných druhov.
- Dub letný (*Quercus robur*).
- Orech vlašský (*Juglans regia*).
- Breza biela (*Betula verrucosa*).
- Javor poľný (*Acer campestre*), dominantný druh.
- Ruža šípková (*Rosa canina*).
- Jablňoň (*Malus sp.*), splanelá, i plánka, rozsiahle nálety v krovitom tvare, jeden z dominantných druhov.
- Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), pomerne častá.
- Ostružina krovitá (*Rubus fruticosus*) - černica, pomerne častá.
- Vĺba (*Salix sp.*), rôzne druhy krovinového habitu – dominantná skupina, najmä v západnej časti areálu.
- Chmeľ obyčajný (*Humulus lupulus*), pomerne dominantný druh.
- Vtáčí zob obyčajný (*Ligustrum vulgare*), pomerne dominantný druh.
- Vĺba rakyta (*Salix caprea*), výmladkový typ, v kontakte s NRBk Torysa.
- Hloh obyčajný (*Crataegus oxyacantha*).

Prehľad náletových drevín stromového habitu:

- Agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), obvod kmeňa 67 cm, v južnej časti areálu – invázny druh
- Javor poľný (*Acer campestre*), obvod kmeňa 72 cm, umiestnenie dtto.
- Čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), obvod kmeňa 77 cm, v južnej časti areálu.
- Vĺba krehká (*Salix fragilis*), obvod kmeňa 63 cm, v západnej časti areálu, v kontakte s NRBk Torysa.
- Breza biela (*Betula verrucosa*), obvod kmeňa 53 cm, v západnej časti areálu.
- Agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), obvod kmeňa 58 cm, v južnej časti areálu – invázny druh
- Vĺba krehká (*Salix fragilis*), obvod kmeňa 88 cm, v západnej časti areálu.
- Vĺba krehká (*Salix fragilis*), obvod kmeňa 91 cm, v západnej časti areálu.
- Vĺba krehká (*Salix fragilis*), obvod kmeňa 104 cm, v západnej časti areálu.
- Vĺba rakyta (*Salix caprea*), výmladkový typ, obvod kmeňa najsilnejšieho výmladku 56 cm, v kontakte s NRBk Torysa.

4. skupina – bylinná sekundárna vegetácia

Vyplňujúca medzery v drevinovej vegetácii, resp. rastúca pod drevinami ako prirodzený podrastový fenomén a tiež ako ruderálna bylinná vegetácia, obsadzujúca niky predovšetkým v technickej zóne areálu.

Z dôvodu, že predmetom tohto posudzovania je predovšetkým dendrologický posudok, bylinná sekundárna vegetácia nie je tu posudzovaná.

5. skupina – invázne druhy:

Tu sú zahrnuté druhy rastlín, ktoré sú pre Slovensko nepôvodné a ktoré sú z dôvodu schopnosti enormne sa rozmnožovať a rozširovať na úkor pôvodnej vegetácie; z toho hľadiska sú pre prírodu Slovenska nežiaduce a ohrozujúce prirodzenú domácu vegetáciu.

Prehľad druhov obsadzujúcich riešený areál:

- Agát biely (*Robinia pseudoaccacia*), miestami, v krovinovom habitáte.
- Zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*), z invázných druhov dominantný druh, rozmiestnený prakticky po celom areáli.
- Pohánkovec (*Fallopia japonica*), zatiaľ ojedinelo v západnej časti areálu.
- Hviezdnik ročný (*Stenactis annua*), zatiaľ roztrúsene po okrajoch spevnených plôch, resp. v porastoch ruderalnej vegetácie.

Poznámka: Zo zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov vyplýva pre investora povinnosť odstraňovať nepôvodné invázne druhy rastlín (na pozemkoch vo svojej pôsobnosti).

Potrebné výrubu – vzťah k zákonu č. 543/2002 Z. z.

Dendrologické posúdenie areálu z praktických pohľadov (v zmysle zámeru) odstraňovania drevín predovšetkým súvisí s naplnením litery zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, konkrétne o udelenie súhlasu na výrub drevín podľa § 47 zákona. Príslušným orgánom na udelenie súhlasu je Obec Drienov.

Podľa § 47 ods. 3 zákona na výrub dreviny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon nestanovuje inak.

Súhlas sa vyžaduje na stromy s obvodom kmeňa nad 40 cm, meraného vo výške 130 cm nad zemou (prakticky vo výške pŕs) a tiež na súvislé krovité porasty v plošnej dimenzii nad 10 m².

Súhlas na výrub drevín podľa ods. 4, písm. a) zákona sa nevyžaduje na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm .... a na súvislé krovité porasty v zastavanom území obce s výmerou do 10 m² a za hranicami zastavaného územia obce s výmerou do 20 m².

Poznámka: Podľa § 47 ods. 7 sa ustanovenie ods. 3 nevzťahuje na výrub dreviny, ak je to nevyhnutné vykonať z dôvodov podľa osobitných predpisov ^{7 8} □. Odporúčam overiť, či výnimku na výrub „podľa osobitných predpisov ^{7 8} □“ nie je v tomto prípade možné uplatniť zo zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike - § 12 Výstavba energetického zariadenia.

Perspektíva potrebného výrubu drevín vo vzťahu k plánovanému umiestneniu objektov zariadenia

Plánované umiestnenie objektu č. 3 – samotné zariadenie.

Potreba výrubov:

Z 1. skupiny – nutné vyrúbať dreviny č. 4. – 8. (drevina pod č. 7 – je ju možné presadiť).

Dreviny pod č. 1. – 3. – lípy malolisté, možné uvažovať s ponechaním.

Z 2. skupiny – nutné vyrúbať dreviny s č. 1. – 9. jablone. Jedince sú silno poškodené, listy i plody sú napadnuté chrastavitosťou jabloní – hubou *Venturia inaequalis* (zdroj hubovej choroby pre okolie, spóry sú vetrom zanášané do vzdialenosti viacej kilometrov) a plody sú napadané moniliózou.

Z 3. skupiny – nutné vyrúbať všetky náletové dreviny – krovitého habitátu na ploche budúceho objektu č. 3. Nie sú to súvislé krovité porasty.

Poznámka: Na dreviny – kroviny z 3. skupiny sa nevzťahuje požiadavka na súhlas štátnej správy s výrubom, kroviny rastú v nesúvislých porastoch.

Plánované umiestnenie objektov č. 8 – sklad vytriedených druhotných surovín, č. 9 – BRO – anaeróbna fermentácia s výrobou bioplynu a elektr. energie, č. 5 – regulačná stanica zemného plynu, č. 6 – ČOV, č. 7 – trafostanica, č.10 – dielne, garáže, sociálne miestnosti, č. 11 – technologické zázemie.

Nutné vyrúbať všetky dreviny z 3. skupiny (pozri prehľad výskytu) – **prevládajú nesúvislé krovité porasty**, pomešané s ruderalnou bylinnou vegetáciou a inváznymi bylinnými druhmi.

Priestor medzi objektmi č. 4 – triediaca linka a č. 8 – sklad vytriedených druhotných surovín.

Medzi týmito plánovanými objektmi rastie vizuálne dobre rozpoznateľná línia vyrastených 9 smrekov (z 1. skupiny). Je na uváženie, či sa ponechá alebo vyrúbe (smrek obyčajný má plytký koreňový systém a v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok môže dôjsť k ich vyvráteniu).

Priestor (línia) pod objektmi č. 8, 9 a 5 (pozdĺž južného oplotenia areálu) je husto porastený prevažujúcou krovitou vegetáciou 3.skupiny. Navrhuje sa ponechať.

Vzťah aktuálneho ekosystému v riešenom areáli k chráneným druhom:

Chránené druhy rastlín: V posudzovanom areáli sa chránené druhy rastlín nevyskytujú.

Chránené druhy živočíchov: V čase posudzovania aktuálneho ekosystému riešeného areálu (25.júna 2020) boli zaregistrované nasledujúce chránené druhy živočíchov a predpokladá sa výskyt ďalších druhov (pobytový, hniezdny).

Aves – vtáky:

Kuvik plačlivý (*Athene noctua*).
 Sokol myšiar (*Falco tinnunculus*).
 Škorec lesklý (*Sturnus vulgaris*).
 Stehlík zelený (*Carduelis chloris*).
 Belorítka domová (*Delichon urbica*).
 Dážďovník tmavý (*Apus apus*).
 Dudok chochlatý (*Upupa epops*).
 Kukučka jarabá (*Cuculus canorus*).
 Žltouchvost domový (*Phoenicurus ochruros*).
 Trasochvost biely (*Motacilla alba*).
 Strakoš sivý (*Lanius excubitor*).

Pravdepodobné hniezdenie: Plamienka driemavá (*Tyto alba*). Na dvoch miestach v opustených budovách zistené ďalekohľadom na plošinách pod strechami hniezda so stopami trusu na stenách pod nimi.

Vzťah zistených druhov k areálu: Vylúčené hniezdenie – kukučka jarabá, dudok chochlatý, zalietavanie nad areál. Nepravdepodobné hniezdenie – sokol myšiar (v areáli nemá podmienky na hniezdenie), trasochvost biely (pravdepodobne zalietava z NRBk Torysa). Možné a veľmi pravdepodobné hniezdenie – kuvik plačlivý, belorítka domová, dážďovník hnedý, žltouchvost domový (v opustených budovách), škorec lesklý, stehlík zelený, strakoš sivý (vo vegetácii v areáli).

Vo vzťahu k vytvorenému sekundárnemu ekosystému sa predpokladá aj výskyt ďalších druhov avifauny.

Reptilia – plazy:

Užovka stromová (*Elaphe longissima*).
 Jašterica zelená (*Lacerta viridis*).

Vo vzťahu k vytvorenému ekosystému sa predpokladá aj výskyt užovky obojkovej (*Natrix natrix*) a jašterice krátkohlavej (*Lacerta agilis*).

Amphibia – obojživelníky:

Ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*).
 Ropucha zelená (*Bufo viridis*).

V riešenom areáli neboli zistené liahniská obojživelníkov, chýbajú trvalé alebo periodické zamokrenia s dostatočným stĺpcom vodnej hladiny pre kladenie vajíčok.

Poľovná zver:

V čase posudzovania v areáli zistený výskyt nechránených druhov (podľa zákona o ochrane prírody a krajiny) – srnca lesného (*Capreolus capreolus*) a bažanta poľovného (*Phasianus colchicus*). Ekosystém i technické zariadenia v areáli nie sú vhodné pre trvalejší pobyt týchto druhov, ich zaregistrovaný výskyt je náhodný.

Vzťah aktuálneho ekosystému v riešenom areáli k prvkom územného systému ekologickej stability (ÚSES):

Na západnej hranici je riešený areál v priamom kontakte s nadregionálnym prvkom ÚSES – **Nadregionálnym biokoridorom Torysa**, ktorý tvorí vodný tok a jeho médium (tečúca voda), pobrežná niva toku a sprievodná vegetácia toku (brehové porasty).

Odhladnuc od oplotenia oddeľujúceho biokoridor od areálu bývalej kafilérie je možné jednak na vegetácii a jednak čiastočne na avifaune pozorovať určité vzájomné interakcie, predovšetkým zo strany nadregionálneho biokoridoru (šírenie niektorých druhov drevín a bylín, šírenie niektorých druhov avifauny do sekundárnych porastov areálu).

Bezprostredne za oplotením areálu na jeho južnej expozícii (medzi areálom a blokom ornej pôdy) sa pozdĺž oplotenia a Mladolesného potoka nachádza líniové zoskupenie prirodzenej vegetácie Mladolesného potoka, ktoré je súčasťou nadregionálneho biokoridoru **NRBk**, spájajúceho v širšej krajine lesný komplex Mladý les (a ďalších najmä lesných komplexov) s NRBk Torysa (súčasťou lesného komplexu Mladý les je aj chránené územie – Prírodná rezervácia Gymešský jarok; plánovanou činnosťou zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu nie je prírodná rezervácia ovplyvnená).

Zameraním plánovanej činnosti zariadenia sa nepredpokladá negatívne ovplyvnenie uvedených prvkov územného systému ekologickej stability.

**Vzťah realizácie plánovaného zariadenia k NRBk Torysa
Charakteristika dotknutého úseku NRBk Torysa:**

V územnom systéme ekologickej stability je rieka Torysa zaradená medzi nadregionálne prvky, vrátane príľahlej nivy a pobrežnej vegetácie.

V tzv. „D“ etape v úseku od Prešova po sútok s Hornádom (v okrese Košice – okolie) je navrhovaná ako Územie európskeho významu (SKUEV) Torysa v rámci sústavy území NATURA 2000.

Na dotknutom úseku nivy Torisy, tzn. v kontakte so západnou hranicou areálu bývalej kafilérie, resp. plánovaného zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu má Torysa charakter prioritného biotopu vrbovo-topoľového nížinného lužného lesa (Ls1.1, 91E0*). V drevitej pobrežnej vegetácii na dotknutom úseku dominujú vrbá krehká, vrbá biela a krovité druhy vrb.

Z hľadiska výskytu chránených druhov živočíchov na dotknutom úseku nie je evidovaný stály biotop chráneného druhu/druhov. Dominuje tu avifauna, ktorá nie je stála a ktorá je pohyblivou súčasťou biokoridoru. Sporadicky sa tu vyskytuje krdel kormorána veľkého (*Phalacrocorax carbo*), nemá tu stále nocovisko. Z vodných a pri vode žijúcich vtákov sa tu dost často objavujú kačica divá (*Anas platyrhynchos*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*), z dravcov kaňa močiarna (*Circus aeruginosus*). Zo spevavcov boli zaznamenané sýkorka bielolíca (*Parus major*), sýkorka modrá (*Parus caeruleus*), oriešok hnedý (*Troglodytes troglodytes*), z vlhovitých vlha hájová (*Oriolus oriolus*). Uvedené druhy avifauny však dotknutom úseku Torisy nemajú stále bydlisko.

Možnosti realizovania plánovaných technických prvkov zámeru v dotknutom úseku NRBk Torysa:

Zámer vybudovania zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu počítá s čerpaním vody z Torisy pomocou čerpacej stanice. Tá je ešte z doby prevádzky kafilérie situovaná v nive rieky v hornej časti dotknutého úseku Torisy, bezprostredne severozápadne od areálu..

Zámer plánuje v areáli zariadenia (v blízkosti nivy Torysy) vybudovanie, resp. prevádzku čistiarne odpadových vôd, ktorá vyústi po vyčistení odpadových vôd naspäť do riečneho recipientu. Budovanie vyústenia z ČOV zásadne neovplyvní habitat a kvalitu pobrežného ekosystému rieky, pretože v dolnej časti dotknutého úseku prevláda riedka krovitá vegetácia; vybudovanie odpadovej kanalizácie a vyústenia do recipientu si nebude vyžadovať enormné výrubu drevín.

Záver:

Jednoznačne, až na jedince drevín pôvodne vysadených v sadbovej úprave areálu v dobe činnosti Kafilérie Drienov dreviny v súčasnej skladbe a forme usporiadania sú výsledkom reakcie prírodných síl na relatívne dlhotrvajúce obdobie od ukončenia prevádzky kafilérie po súčasnosť. Výsledkom tohto hiátu je zatiaľ sekundárny chaotický ekosystém prenikajúcich drevín a bylín, ktorý možno z istého uhla pohľadu považovať za iniciačné štádium lesa, bez konsolidácie prírodných procesov.

Z dôvodu, že sa jedná o priestor v krajine, pôvodne i plánovane určený na ekonomicko-spoločenské a ekologické využitie, vytvorený sekundárny ekosystém je potrebné odstrániť.

Skladba objektov zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu vyžaduje odstránenie drevín. Odstránením nepôvodných sekundárnych porastov sa samozrejme zničí aj biotop pre niektoré druhy chránených živočíchov (pozri vyššie Vzťah aktuálneho ekosystému v riešenom areáli k chráneným druhom); zničený bude ich biotop, vzhľadom na ich mobilitu nedôjde k likvidácii jedincov, ale druhy, resp. jedince sa prirodzene presunú do vhodných podmienok, ktoré predstavujú v tomto segmente krajiny prvky územného systému ekologickej stability – NRBk Torysa a NRBk, ktorého súčasťou je Mladolesný potok, pretekajúci za južným oplotením areálu.

Niektoré jedince drevín, ktoré nebudú prekážkou na plánované umiestnenie nových objektov, na základe uváženia sadového architekta je možné ponechať kvôli estetizácii areálu (v súvislosti s plánovanou sadovou úpravou areálu budúceho zariadenia). Podmienou určite bude okrem iného posúdenie zdravotného stavu jednotlivých drevín. Kvantitatívne mnohé dreviny, vrátane ovocných sú napadnuté patogénnymi hubami (napríklad jablone tzv. chrastavitosťou – *Venturia inaequalis*), ich kmene sú poškodené saprofitickými hubami a často v hustom zápoji aj mechanicky.

Z hľadiska ochrany prvkov územného systému ekologickej stability, ktoré susedia s riešeným areálom je potrebné v plnej miere chrániť ich habitat a ekologické funkcie.

V tejto súvislosti prípadnú rekonštrukciu oplotenia najmä na južnej hranici v kontakte s Mladolesným potokom je potrebné technicky organizovať z vnútornej strany areálu.

Spracovateľ posudku

Dendrologický posudok – inventarizácia drevín a vzťahové väzby na záujmy ochrany prírody v areáli plánovaného „Zariadenia na energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu Drienov vypracoval:

Mgr. Marián Buday

Exnárova 14, 080 01 Prešov

Tel.: 0904 416 468

e-mail: marian.buday46@gmail.com

zapísaný 25. januára 2008 a 8. marca 2018 opätovne zapísaný pod č. F-63/2008 ako fyzická osoba v zozname MŽP SR odborne spôsobilých osôb podľa § 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny pre vyhotovovanie dokumentácie ochrany prírody a krajiny.

a

držiteľ osvedčenia MŽP SR o odbornej spôsobilosti na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods.8 zákona č. 24/2006 Z. z. z 29. marca 2010, č. 512/2010/OHPV v odbore 2y ochrana prírody, v oblasti 3o územný rozvoj a územné plánovanie podľa § 1 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z. z.

V Prešove 27.júla 2020